

## **СПЕЦИАЛНОСТ „АРХИВИСТИКА И ДОКУМЕНТАЛИСТИКА“ И ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПРОФИЛИ НА ДИПЛОМИРАНИТЕ АРХИВИСТИ В ИНФОРМАЦИОННОТО МРЕЖОВО ОБЩЕСТВО**

**Проф. Андриана Нейкова**  
*Софийски университет*

**Резюме.** Предмет на статията са въпросите, свързани с конкретните възможности за провеждане на университетско професионално обучение на студентите – бъдещи архивисти, в рамките на специалност „Архивистика и документалистика“ в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

В нея от 2002 г. се подготвят архивисти с професионални профили, които трябва да отговарят на очакванията и реалните потребности на пазара на труда, включително и в държавите членки на ЕС.

Това са и основните критерии за оценяване на учебното съдържание, капацитета на професионалния преподавателски състав, учебната база, информационните ресурси на специалност „Архивистика и документалистика“. Акцентира се върху липсата на адекватна политика относно привличането на квалифицирани преподаватели специално по архивистика.

Изводът е, че съществуващите проблеми, въпреки постигнатите резултати и досегашните положителни официални акредитации, ограничават развитието на българското професионално образование по архивистика като конкурентен модел в условията на съвременното мрежово общество. Препоръката е да се създадат подходящи автономни структури за провеждането на професионалното обучение и квалификация по архивистика, каквито съществуват в чуждестранната практика в тази област.

**Keywords:** archives and document studies, archival studies, archival theory and methodology, archivist, database, documental specialist, grounds of documental studies, educational contents, educational model, professional training in archival studies

Добре известно е, че професионалното образование е приоритет в Националната стратегия за развитие на българското висше образование с оглед подготовката на специалисти, които отговарят на очакванията и реалните потребности на работодателите не само на национално равнище, но и в държавите членки на ЕС, сред които е и Република България (2007).

Азбучна истина е, че престижът на всяка университетска специалност, включително и в сферата на професионалното образование, е функция от качеството на предлаганото обучение, както и от възможностите, които то дава на завършилите студенти за професионалната им реализация според потребностите на пазара на труда в дадения момент.

За целта трябва да са налице следните предпоставки:

- квалифицирани преподаватели с конкретни практически знания и професионална подготовка, способни своевременно да усвояват иновациите в своята област;

- адекватно съдържание на учебните планове и програми за отделните образователно-квалификационни степени;

- модерна учебна база и съвременни електронни ресурси, които дават възможност за придобиване на научни знания и практически умения в областта на съответната специалност и професионално обучение.

В конкретния контекст предлаганият анализ относно състоянието и евентуалното бъдеще на специалност *Архивистика и документалистика* в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като национален професионален образователен модел<sup>1)</sup>, е особено актуален. Предмет на настоящата разработка са въпросите, свързани с предлаганото учебно съдържание, съществуващите възможности за провеждането на университетско професионално и конкурентно обучение на студентите – бъдещи **архивисти**, а също и проблемите на този формат обучение, който трябва да се съизмерва и с европейските традиции и постижения.

Постигнатите резултати през изминалите 12 години от успешния старт през академичната 2002/2003 г. на специалност *Архивистика и документалистика* ясно показват, че тя вече се утвърди като национален университетски образователен модел. Получените досега три абсолютно положителни официални акредитации от страна на Националната агенция за акредитация (НАО) са основание за провеждане на професионално обучение по архивистика във всички степени на съвременното българско висше образование, а именно: ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“. Ето защо още на този етап възпитаниците на специалност *Архивистика и документалистика* се открояват като професионално съсловие с университетски дипломи, позволяващи им да упражняват професията „**архивист**“ в държавите членки на Европейския съюз, сред които е и Република България (2007)<sup>2)</sup>. При това ежегодно броят им нараства с новите завършващи студенти: бакалаври, магистри, докторанти, както и специализанти, придобили допълнителна професионална квалификация именно по архивистика.

Изборът на повечето от възпитаниците на специалност *Архивистика и документалистика* е мотивиран поради обстоятелството, че тази професи-

онална ниша е сравнително широка. Тя включва всички административни структури в държавната и частната публична сфера, в които се използват документи. В тази връзка са необходими специалисти, които осигуряват формирането, опазването и използването на публичния документален и архивен ресурс за потребностите на управлението и различните социални дейности, включително и осигуряването на е-услуги на гражданите.

От друга страна, в условията на съвременното мрежово общество служителите в администрацията ежедневно съставят, изпращат, получават и архивират документи, изпълнявайки своите оперативни задачи, независимо от стартовото си образование. В резултат се засилва интересът им към придобиване на допълнителна квалификация именно по архивистика въз основа на учебните програми, предлагани по линия на разглежданата специалност в СУ.

Наблюденията ни във връзка с реализацията на дипломираните се студенти в специалността показват, че за съвременната архивна ниша вече са необходими **архивисти** с различни професионални профили, които са съобразени с типологията на съвременните архиви: учрежденски архиви, държавни исторически архиви, архиви в музеите и библиотеките, архиви в публичния частен сектор, частни архивни институции и т. н. В своята съвкупност те са работодателите на възпитаниците на специалност *Архивистика и документалистика*.

Изискванията на различните работодатели често надхвърлят добре познатия ни профил на „архивиста-историк“ – продукт на класическото архивно образование, към което беше ориентирана и предходната специализация „Архивистика“ в СУ през периода 1952 – 2002 г.<sup>2)</sup>

На свой ред, специалност *Архивистика и документалистика* от самото начало се стреми да поддържа връзки и да си сътрудничи с бъдещите работодатели на възпитаниците ни. Тази позиция е не само задължителна предпоставка, но и своеобразен ориентир за насоките и стратегиите за нейното по-нататъшно развитие. Бих искала да отбележа, че напоследък получаваме писма от много работодатели, които са партньори по изпълнението на стажантските програми на МОН. За наше удовлетворение те не само дават отлични професионални референции за изпратените им студенти от специалността, но и споделят намерението си да ги назначат на работа дори преди тяхното дипломиране в бакалавърската степен. Причината е, че са били впечатлени, както споделят, от професионалната подготовка и показаните практически умения от студентите, включително и при работата им с е-документи и бази данни/архиви. Това за нас, преподавателите по профилираните дисциплини, означава, че с провежданото системно обучение осигуряваме качествени архивисти специалисти за съвременните учрежденски архиви. Ето защо работодателите всъщност са един постоянен и много полезен коректив за учебното съдържание и практическото обучение в рамките на разглежданата специалност.

Що се отнася до споменатите архивисти-историци, които по традиция се реализират предимно в историческите архиви, в това направление се е работило, както отбелязахме, целенасочено в течение на десетилетия. Понастоящем обаче този профил също трябва да бъде адаптиран към новите технологични реалности в архивната среда. Те са свързани не само с дигитализацията на традиционните информационни ресурси, концентрирани до момента в архивите, но и с необходимостта от архивирането, съхраняването и използването на съвременните е-документи, които също са част от националното ни документално наследство.

Учебните планове в отделните образователни степени на специалност **Архивистика и документалистика** по принцип осигуряват балансирано съотношение между историческите дисциплини и останалите, които са с фундаментално значение за професионалното обучение по архивистика и документалистика. Става въпрос за задължителните профилирани дисциплини, като еманация на съвременната **Архивология** – (в. см. **Обща архивна теория** или **Наука за архивите**), както и допълващите ги други дисциплини.

Критериите за подбора и хорариума на историческите дисциплини в бакалавърската степен на специалност **Архивистика и документалистика** не подлежат на особен дебат, доколкото те трябва да осигуряват придобиването на учителска правоспособност на студентите ни, които в процеса на обучение имат желание да получат и тази професионална квалификация. Още от самото начало повечето от тях се преподават предимно като лекционни курсове, за да се осигурят часове в учебния план за паритетно включване на споменатите профилирани дисциплини.

Поради тази специфика се оказва, че не е подходящо студентите ни да се обучават в лекционните курсове на специалност **История** и да се изпитват върху същия учебен материал. Ето защо от години се опитваме да привлечем вниманието на ръководството на факултета и на съответните преподаватели, че са необходими редуцирани програми и конспекти за студентите от т. нар. „малки специалности“, една от които е **Архивистика и документалистика**. Поради проблеми с аудиториите и прекомерната натовареност на преподавателите във факултета засега ситуацията остава непроменена.

Част от историческите дисциплини се предлагат в учебния план на специалността като избираеми, тъй като документите и архивите в исторически аспект са индикатор за държавността, културното равнище на обществото и на неговия научно-технологичен потенциал. Следователно не е оправдано те да се изучават като задължителни лекционни курсове във връзка с историята на т.нар. „безписмени етноси“, за които разполагаме само с оскъдни писмени сведения.

Значително по-сложно се оказва намирането на решение за обхвата и съдържанието на втория модул, който е обвързан с постиженията на съвременната

**Архивология и документалистика**, включително и действащите регулации и информационни стандарти на международно, общностно и национално равнище в архивния отрасъл. Доколкото става въпрос за професионално образование по архивистика и документалистика, основното предизвикателство е да се определят както дисциплините с фундаментално значение във връзка с класическата архивна теория и методика, така и тези, които са свързани с приложението на най-новите информационни технологии и комуникации в областта на съвременния документален и архивен мениджмънт. Към първата група се отнасят: *Архиви и общество, Архивна теория и методика, Археография*.

Чрез *Археографията* студентите овладяват на практика не само изискванията във връзка с подготовката на различните видове документални публикации, но и методическия инструментариум на помощните исторически дисциплини. Същият намира широко приложение във всички архивни процеси и дейности, независимо от формата на документите – традиционни текстови документи на хартия или е-документи. Не е случайно, че тази дисциплина е наследство от предходната специализация *Архивистика*, но учебната програма е актуализирана, включвайки е-издания, като резултат от приложението на информационните технологии в архивната работа.

С цел постигане на оптимално съдържание на учебния план за ОКС „бакалавър“ през 2012 г. катедреният колегиум направи важна корекция с въвеждането на дисциплината *Основи на документалистиката*. По този начин се осигури равнопоставеност на двете основни професионални направления в специалност *Архивистика и документалистика*. Същевременно се обхваща целият „жизнен цикъл“ на документа, респ. процесите документосъставяне, документооборот и архивиране на учреденско равнище, които до момента се преподаваха по отделни програми.

В първата част на курса новата учебна дисциплина *Основи на документалистиката* се възпроизвежда почти изцяло съдържанието на предходната дисциплина *Историческа документалистика*. Във втората част се разглеждат въпросите, свързани със съвременния документален и архивен мениджмънт в сферата на управлението и социалните дейности, в това число и е-документи, като средство за управление и обект на архивиране в учреденските архиви<sup>3)</sup>. Студентите се запознават и със спецификацията *Mo Req*, която играе ролята на международен стандарт със стратегическо значение в тази област. Интересно е да се отбележи, че споменатата дисциплина *Основи на документалистиката* присъства и в учебния план на предходната специализация *Архивистика*, защото още тогава се осъзнава нейното фундаментално значение за университетското професионално обучение и квалификация по архивистика.

В условията на съвременната технологична парадигма съотношението при използването на информация от хартиени документи спрямо електронните

носител е 80/20. Според прогнозите обаче само след 5 години това съотношение ще стане диаметрално противоположно. За съжаление, създателите на най-новите информационни технологии (ИТ) по правило не обръщат внимание на въпроса за необходимостта от осигуряване на дългосрочно съхраняване на информацията, включително и на съвременната документна информация, както и на спецификата на архитектурата и йерархията на информационната система на архивите. А според специалистите по маркетинг темповете на техническия прогрес и пазарните закони изискват от ИТ създателите на иновации за много кратко време (в рамките на около 3 години) да завоюват своята пазарна ниша, да си осигурят максимални печалби и евентуално да отстъпят мястото си на следващия, който през това време се е подготвил да ги измести с подобрен продукт.

При посочените ускорени темпове на мащабните трансформации на документите и архивите е много трудно да се осигурява своевременна актуализация на учебното съдържание. В случая е необходима подкрепа както от държавната администрация и архивите, представлявани от ДА „Архиви“ (ДАА), така и от страна на бизнеса.

Специалност **Архивистика и документалистика** има добри контакти в тази насока с „Давид холдинг“, който ни е предоставил като дарение учебна версия на автоматизираната си система за деловодство и архив „Архимед“, а също и договор с ДАА и др. За разширяване на сътрудничеството допринасят и различните програми на МОН, предоставящи стажове на студентите в реална работна среда, които са изключително полезни за тяхната допълнителна професионална подготовка и за връзките им с бъдещите работодатели.

В разглеждания учебен план на бакалавърската програма на специалност **Архивистика и документалистика** са включени и учебни дисциплини, свързани с информационните технологии, международните архивни стандарти и съвременното електронно управление, продукт на което са е-документи и архиви. В този образователен модул обаче срещаме и най-големи затруднения поради липсата на достатъчно съвременни технически средства и информационни ресурси за обучение. Въпреки посочените предизвикателства постоянно полагаме усилия да сме в синхрон с иновациите в света на документите и архивите. Специално за учебни цели разработихме модел на обекторелационна база данни<sup>4)</sup>. Въпросният модел обхваща целия „жизнен цикъл“ на документите на даден фондообразувател, както и използването им в електронен формат с помощта на сканирани изображения не само на учреденско равнище, но и в историческите архиви.

Учебната база данни от няколко години е в режим на тестване и получените резултати са обнадеждаващи. Студентите ни вече не се затрудняват от т. нар. **Номенклатура на делата със срокове за тяхното съхраняване**, за-

щото са подготвени да могат да я използват по предназначение винаги когато им се наложи.

Една такава база данни позволява да се проектира и трансферира всяко постъпление в хранилището, като брой архивни единици и видове документи, въз основа на индивидуалната номенклатура на дадения фондообразовател. Тази опция има изключително важно значение за организирането на функциониращ оперативен електронен архив, което в случая представлява особен интерес за частния сектор. Считаме, че дори и в учебния си вариант базата, като модел на е-архив, би представлявала интерес за представителите на средния и дребния бизнес у нас. Още повече че работодателите очакват от дипломираните архивисти да са подготвени да могат да организират учреденски архиви, независимо от форматите на документите. Както е известно, в частните структури от специалиста архивист по презумпция се очаква да решава всички въпроси на документалния и архивния мениджмънт, респ. по организацията и управлението на документите.

Предлаганата обновена магистърска програма *Документални и архивни ресурси* с двата модула засега – *Документален и архивен мениджмънт* и *Защита на документални и архивни ресурси*, също е съобразена с реалните пазарни условия относно изискванията към професията „архивист“. За целта програмата е адресирана както към архивисти, завършили бакалавърската степен на специалност *Архивистика и документалистика*, или т. нар. „специалисти“, така и към „неспециалисти“, които имат различно стартово образование.

По обясними причини към нея проявяват интерес предимно „неспециалисти“, т. е. бакалаври, завършили други специалности, но които вече работят в деловодства и архиви. А дипломираните бакалаври на специалността най-често се ориентират да надграждат придобитото си професионално образование по архивистика с други магистърски програми, които ги правят по-конкурентни на пазара на труда. Интересът им съответно е насочен към специалностите *Публична администрация, Европеистика, Финанси, Туризм* и др.

Приравнителната програма за „неспециалисти“ вече включва само посочените профилирани дисциплини в бакалавърската програма на специалност *Архивистика и документалистика* – задължителни и избираеми. Те се изучават в два семестъра или по индивидуален план за обучение, успоредно с избрания модул от магистърската програма. В зависимост от съответния вариант продължителността на обучение в магистърската програма може да варира от общо 2 семестъра до 4, без това да се отразява на качеството на преподаването. Преди това, освен въпросните профилирани дисциплини, неспециалистите трябваше да изучават и основни исторически дисциплини, които на практика не им бяха необходими.

Съобразявайки се, че голяма част от магистрите ни работят, въпреки че са приети в редовна форма на обучение, повечето преподаватели провеждат лекциите си след работно време или в почивните дни. От голямо значение в случая е наличието на **Електронната библиотека по архивистика и документалистика**, която е наистина уникален ресурс, подпомагащ учебния процес.

Чрез посочените модули в магистърската програма на специалността се осигурява обучение предимно на **архивисти специалисти** за учрежденските архиви в държавните институции, бюджетните организации, общините или в сферата на частния бизнес. Това е и сравнително най-търсеният в момента у нас профил на дипломиран архивист.

А вторият модул – **Защита на документални и архивни ресурси**, е по-специализиран, тъй като е насочен към работещите в секретните регистри и архиви в сферата на държавната администрация, които нямат стартово професионално образование по архивистика.

Доколкото става въпрос за документалния и архивния мениджмънт на документите от категорията „класифицирана информация“, този професионален профил също има значителен потенциал, но по различни причини все още не успяваме да го оползотворим. Конкуренцията при привличането на магистри на всяка цена, дори във факултета, не е съвсем коректна. Ние също не сме се постарали особено, за да популяризираме специалността си и предимствата на предлаганото професионално обучение в отделните степени. Разчитаме, че някой, който е учил при нас, ще каже добра дума и по този начин ще си осигурим необходимите студенти. Подобно неоправдано бездействие води до невъзможност да се попълнят бройките, отпускани всяка година по държавна поръчка.

За съжаление, липсата на мотивиран интерес към магистърската степен не е проблем само на специалност **Архивистика и документалистика**, но и изобщо за съвременната хуманитаристика като цяло. Все пак достойнство на новата ни магистърска програма е възможността във всеки момент да бъдат разкрити допълнителни модули, свързани с нови професионални архивни профили, към които има интерес от страна на работодателите. За целта са необходими предварителни проучвания и диалог с представителите на бизнеса. По този начин именно бизнесът, от позицията си на работодател, ще бъде един от полезните корективи на учебното съдържание на българското професионално обучение по архивистика и документалистика.

Също във връзка с потребностите на университетското професионално обучение, осъществявано от специалността, през 2010 г. започна работа по създаването на споменатата отраслова **Електронна библиотека по архивистика и документалистика**, която продължава да се попълва<sup>5)</sup>. Библиотеката



е уеб базирана, което означава, че успешно демонстрира възможностите на архивните информационни технически и професионални стандарти. Отчетните данни показват, че броят на нейните читатели постоянно се увеличава, като много от заявките са трансгранични. На практика тя съществено допринася за модернизацията на учебния процес, осигурявайки ресурси и за бъдещото дистанционно обучение по архивистика. Библиотеката обаче още от самото начало е инициатива и резултат от лични ангажменти, въпреки добрите отзиви за нея както от специалистите, така и от читателите.

На този етап специалност *Архивистика и документалистика* очевидно се вписва и функционира в системата на българското висше образование, но вече се очертават и някои проблеми, които изискват да бъдат решени на съответните институционални равнища. В противен случай съществува риск за нейното бъдеще, защото предлаганото обучение няма да отговоря на очакванията на работодателите, което неминуемо много скоро ще разочарова студентите.

Както отбелязахме, засега безспорно предимство на успешно дипломираните се студенти в специалността е възможността да упражняват избраната професия в държавите членки на ЕС, благодарение на придобития професионален образователен ценз. Той обаче трябва да е реално конкурентен на пазара на труда в ЕС, където професионалното образование по архивистика има своите дълголетни традиции, изявиени преподаватели и безспорни резултати.

Като цяло, споменатите проблеми могат да блокират процеса на утвърждаване и развитие на специалност *Архивистика и документалистика*, която понастоящем представлява българското университетско образование по архивистика. За съжаление, те оказват неблагоприятно влияние и върху качеството на професионалната подготовка, придобивана от студентите в специалността.

В организационно отношение най-смущаваща е липсата на самостоятелна катедра на специалност *Архивистика и документалистика* в структурата на Историческия факултет, въпреки препоръката по този въпрос още в доклада на първата акредитация. Без автономна катедра значително се усложнява необходимият административен диалог с ръководството, администрацията, академичните колегии, архивните институции, бизнеса и др.

Освен това преподавателският капацитет на специалността видимо не е достатъчен. Липсват утвърдени преподаватели по основни профилирани дисциплини, но при досегашните акредитации този дисбаланс се компенсира с капацитета на Историческия факултет като цяло. Ето защо вместо обявяването на конкурси за преподаватели по тях (щатни или хонорувани) с течение на години по отношение на специалност *Архивистика и документалистика* се допускаха редица компромиси, за да се осигурява задължителният хорариум

на отделни преподаватели в катедрата или във факултета. Те нямаха отношение към професионалното обучение по архивистика и документалистика. Въпреки това обстоятелство се приемаше, че ще се справят, защото заемат академични длъжности. Тази политика блокира привличането на водещи специалисти от архивния отрасъл или от други висши училища в качеството им на хонорувани преподаватели, необходими за конкретни профилирани дисциплини в специалността.

В резултат в щатния преподавателски състав, който понастоящем включва 6 души, съотношението между професионално квалифицираните преподаватели по архивистика, които са работили в архиви на позиции „архивисти“, и останалите, на които липсва професионален опит, е 3:3. Специално архивните специалисти се представляват от един професор и двама доктори, заемащи академичните длъжности *главен асистент* и *асистент*. Коментарът е излишен, но не е коректно да се поставя на вниманието на заинтересуваните институции и техните ръководства въпросът за професионалните профили на дипломираните архивисти, възпитаници на специалност *Архивистика и документалистика* в СУ, а да се пренебрегне абсолютно резонният въпрос за *професионалната квалификация на самите преподаватели по съответните профилирани дисциплини!*

Когато те са дефицитни и за страната, качеството на предлаганото професионално обучение неизбежно ще се влошава. За да се преодолее една такава тенденция, трябва да се потърси по-тясна интеграция с ДА „Архиви“, която чрез експертите си би могла на практика да подпомогне учебния процес. От своя страна, специалност *Архивистика и документалистика* може да инициира и организира съвместни програми за квалификация на работещите архивисти в системата на архивите – държавни и учреденски, които нямат стартово професионално образование по архивистика.

Има какво да се желае и относно съвременното технологично осигуряване на учебния процес, свързан с подготовката на архивисти в специалността. В повечето аудитории, в които се провеждат лекциите и семинарите дори по профилираните дисциплини, няма съвременна техника, позволяваща използването на е-пособия или подходящи ресурси от мрежата – сайтове на архиви, библиотеки, нормативи, стандарти, документи и т. н.

В заключение ще си позволя да припомня една забравена идея на акад. Иван Дуйчев – автор на първия теоретичен труд по архивистика „Лекции по архивистика“ (1950)<sup>6)</sup>, който по повод необходимостта от професионална подготовка и квалификация на специалистите, работещи в архивите, отбелязва: „*Когато бъде осъзната напълно нуждата от правилно организиране на нашето архивно дело, тогава ние естествено ще помислим малко повече и за подготовката на научни работници в тази област, именно за подготовката*

*на архивисти чрез някакви временни курсове или още по-добре – чрез някаква школа по архивистика, с всички необходими дисциплини в нея“<sup>(7)</sup>.*

Считам, че посочените проблеми на българското професионално образование по архивистика вече ограничават развитието му като конкурентен образователен модел в ЕС. На този фон е оправдано да се обсъди официално посочената възможност, която би могла да осигури по-подходящи условия за обучение и квалификация специално на архивисти и документалисти със съвременни професионални профили, за които реално има интерес на пазара на труда. Още повече че същият автономен формат образователни структури има своите много успешни аналози в държавите членки на ЕС – Франция, Германия и др.

#### **БЕЛЕЖКИ**

1. Същата специалност преди две години беше открита и в УниБИТ. Тъй като началото на българската университетска архивистика всъщност е поставено още през академичната 1952/1953 г., специалност „Архивистика и документалистика“ в СУ вече има своята история, традиции и утвърдени модели, което оправдава интереса ни в случая именно към нея.
2. Нейкова, А. Европейски предизвикателства към българското професионално образование по архивистика и професията „архивист“. В: Университетски четения по архивистика, Т. II. 60 години българска университетска архивистика и 10 години специалност „Архивистика и документалистика“, С., 2013, с. 15 – 19.
3. Съгласно действащото архивно законодателство (Закон за НАФ – 2007) все още държавните ни архиви не комплектуват е-документи от своите фондообразователи, а продължават да изискват техните традиционни еквиваленти – текстови документи на хартия.
4. Нинов, Д. Модел за база данни за управление на учрежденски архив, съхраняващ аудио-визуални документи и такива на хартиен носител. В: Университетски четения по архивистика, Т. II. 60 години българска университетска архивистика и 10 години специалност „Архивистика и документалистика“, С., 2013, с.112-121.
5. Електронна библиотека по архивистика и документалистика – <<http://electronic-library.org/content/index.php>>.
6. Дуйчев, Ив. Лекции по архивистика., С., 1950; 1993.
7. Пенджекова, Р. 60 години българска университетска архивистика и 10 години специалност „Архивистика и документалистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В: Университетски четения по... Т. II, с. 232.

## **ARCHIVES AND DOCUMENT STUDIES DEGREE AND THE PROFESSIONAL PROFILES OF THE GRADUATED ARCHIVISTS IN THE INFORMATION NETWORK SOCIETY**

**Abstract.** The article addresses topics, connected to the specific opportunities for carrying out professional training of university students – future archivists, within the Archives and Document Studies Degree in the Faculty of History of University of Sofia. Since 2002, the future archivists are being prepared with a professional profile that fulfills the expectations and the actual needs of the labour market.

These are also the principal criteria for evaluating the educational contents, the capacity of the professional lecturers, the training base, the information resources of Archives and Document Studies Degree. The accent is put on the lack of adequate policy for involving qualified lecturers namely in the field of archival studies.

The conclusion is that the existing problems, despite the achieved results and the positive formal accreditations, put limits for developing the Bulgarian professional education in archival studies as competitive model in the contemporary network society. The recommendation is that adequate autonomous structures should be established for carrying out professional training and qualification in archival studies, similar to such foreign structures in this field.

✉ **Prof. Andriana Neykova, DSc.**  
University of Sofia  
15, Tsar Osvoboditel Blvd.  
Sofia, Bulgaria  
E-mail: adi\_n@abv.bg